

ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Γ. Ζ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΥΛΛΟΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
Γ. ΣΠ. ΜΑΚΡΗΣ

ΜΟΡΦΩΣΜΕΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ

Β'.

ΗΜΕΡΑΝ τινά ο Σωκράτης σαναντήσας εἰς τινὰ στενωπὸν τὸν Ξενοφῶντα, ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποίου διέκρινε φύσιν καλὴν καὶ ἀγαθὴν, τῷ ἔφραξε τὴν διόδον διὰ τοῦ βραδίου του καὶ τὸν ἠρώτησε: «Ποῦ πωλοῦνται τὰ τρόφιμα;

— Εἰς τὴν ἀγορὰν, ἀπεκρίθη ὁ Ξενοφῶν δυσηρεστημένος διὰ τὴν παρενόχλησιν.

— Καὶ ἄνθρωποι ἀγαθοὶ ποῦ γίνονται; ὁπέλαθεν ὁ σοφὸς διδάσκαλος μετὰ τῆς συνήθους γλυκύτητος.

Ἄλλ' εἰς τοῦτο ὁ Ξενοφῶν ἔμεινεν ἀναυδός.

Ἐκτοτε ἔγεινε μαθητὴς τοῦ Σωκράτους καὶ ἔγραψε τὰ θεῖα αὐτοῦ ἀπομνημονεύματα, τῶν ὁποίων ἡ διδασκαλία πλησιάζει πρὸς τὴν εὐαγγελικὴν ἀλήθειαν.

Ἐὰν ἦδη καὶ ἡμεῖς ἐρωτήσωμεν ὡς ὁ μέγας τῆς ἀρχαιότητος διδάσκαλος: «ἄνθρωποι ὑγιεῖς χαρακτήρος ποῦ μορφοῦνται;» — ποῖα ἄραγε θὰ ἦναι ἡ ἀπάντησις;

Εἰς τὴν ἀγορὰν πωλοῦνται τὰ τρόφιμα καὶ εἰς τὰ Σχολεῖα, τὰ Γυμνάσια καὶ τὸ Πανεπιστήμιον μορφοῦνται οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ δικηγόροι, οἱ θεσιθῆραι καὶ οἱ πολυώθυμοι ἐπαγγελματίαι· ἄλλ' οἱ ὑγιεῖς χαρακτήρες ποῦ καὶ πῶς μορφοῦνται;

Ἴδου ζήτημα, τὸ ὁποῖον ὑπεσχέθημεν νὰ ἀναπτύξωμεν.

Ὁ Οἶκος, τὸ Σχολεῖον, ἡ Ἐκκλησία, ἰδού τὰ τρία πνευματικὰ ἐργαστήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ διαμορφῶνται οἱ ὑγιεῖς χαρακτήρες καὶ νὰ δημιουργῶνται οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι.

Καὶ ὅμως ὅπως εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Σωκράτους, οὕτω καὶ σήμερον. Ὁ Οἶκος δὲν ἐκπληροῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν μέγαν αὐτοῦ προορισμόν. Τὰ Σχολεῖα λυμάνεται χειροτέρα σχεδὸν πνευματικῆ διαφθορὰ ἢ ἐκεῖνη τῶν σοφιστῶν. Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν κυριαρχεῖ κατὰ τὸ πλεῖστον ἡ ξηρὰ καὶ νεκρὰ τυπικότης καὶ ἡ ὑποκρισία. Ἐν δὲ τῇ Κοινωνίᾳ συμπληροῦται τὸ ἔργον τοῦ πνευματικοῦ ἐκφυλισμοῦ καὶ

οἱ καρποὶ αὐτοῦ ἐκδηλοῦνται ὄριμοι εἰς τὴν ἐπιπολαιότητα καὶ τὴν κουφότητα, τὸ ἀσταθὲς καὶ ἀχαρακτήριστον, ἄτινα βασιλεύουσι. Καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὅλης αὐτῆς τῆς πνευματικῆς ἀθλιότητος ἐλάχισται διακρίνονται αἱ ἐξαίρεσεις.

Τί λοιπὸν ποιητέον;

Ὁ Σωκράτης εἰς μάτην εἶχε προσπαθήσῃ νὰ μορφώσῃ ἄνθρώπους ἀγαθοὺς καὶ νὰ ἀναγεννήσῃ τὴν ἐκπεφυλισμένην ἐποχὴν του. Ἐλάχιστοι τὸν ἠκολούθησαν· πλείστοι τὸν παρενόησαν· καὶ ἐπὶ τέλους ἔπιε τὸ κώνειον εἰς ἀντιμισθίαν τῶν ἀγῶνων του. Τὸ δὲ ἔργον του, ζῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ μόνον, ἀπασχολεῖ τοὺς φιλοσόφους καὶ τοὺς μαθητὰς καὶ δημιουργεῖ σχόλια μόνον καὶ φιλολογικὰς διατριβὰς.

Ἐν τούτοις ἑκατοντάδας ἐτῶν δλοκλήρους μετὰ τὸν Σωκράτην ἀναφρίνεται ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὁ Θεάνθρωπος Ναζωραῖος, καὶ ἐνῶ ἡ γενικὴ διαφθορὰ εἶχε κορυφωθῆ, μὲ μίαν του μόνην πνοὴν ἀναγεννᾷ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὸ νέον πνεῦμα τῆς διδασκαλίας του διαδίδουσι δώδεκα ἀλιεῖς ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον καὶ τὸ θεῖον ἔργον του διέρχεται τοὺς αἰῶνας θριαμβεύον.

Ἴδου λοιπὸν ἡ πηγὴ τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, τῆς κοινωνικῆς ἀναμορφώσεως.

Τὸ αἰώνιον τοῦ Σωτῆρος Εὐαγγέλιον εἶναι ἡ μοναδικὴ πηγὴ τῆς μορφώσεως χαρακτήρων ὑγιῶν, ἀνθρώπων ἀγαθῶν καὶ ἐναρέτων.

Ἐὰν δὲ τὸ ζῶν πνεῦμα τοῦ Εὐαγγελίου κυριαρχήσῃ εἰς τὸν Οἶκον, τὸ Σχολεῖον καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, θέλει δημιουργῆσθαι ἐν αὐτοῖς ἀληθῆ πνευματικὰ ἐργαστήρια διαμορφώσεως χαρακτήρων σπουδαίων καὶ ἀγαθῶν.

Καὶ ἐν πρώτοις πᾶν ἄτομον καὶ πᾶς οἶκος δέον νὰ καταστήσῃ κανόνα τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν βίου τὸ Εὐαγγέλιον.

Ἡ Πολιτεία ἐπίσης δέον νὰ ζωογονήσῃ τὸ Σχολεῖον διὰ τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος.

Καὶ τέλος ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐμπνεύσῃ ζῶν εἰς τὰ ἑαυτῆς μέλη διὰ τῆς ἀδιαλείπτου καὶ ζώσης διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου.

Εἰς τὸ Εὐαγγέλιον ἐκτίθενται θεοπνεύ-

σως καὶ πανσόφως οἱ ὕψιστοι τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς ἠθικῆς κανόνες, οἵτινες διαμορφοῦσι τοὺς ἐντελεστεροὺς χαρακτήρας.

Ὁ Σωτὴρ δὲν θέλει χαρακτήρας ἀτέλεις καὶ ἐλαττωματικούς, ἀμαρτωλοὺς καὶ ἀσταθεῖς.

Ζητεῖ χαρακτήρας τελείους. «Ἐστέ, λέγει, τέλειοι, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι» (Ματθ. ε' 48).

Καὶ διαγράφει πρὸς μίμησιν τὸν τέλειον ἑαυτοῦ χαρακτήρα—χαρακτήρα Θεοῦ ἐνανθρωπήσαντος.

Οὕτω δὲ ἀνυψῶναι τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὴν τελειότητα τῆς Θεότητος.

Ὅποιον ἀληθῶς ὕψος ἰλιγγιώδες!

Καὶ ὅμως πρὸς τὸ ὕψος αὐτὸ πρέπει νὰ τείνη πᾶς ἄνθρωπος γνωρίζων τὸν προορισμόν του, γινώσκων πόθεν ἐρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει.

Ἴδου λοιπὸν ἡ πηγὴ τῆς μορφώσεως τοῦ τελείου χαρακτήρος.

Τὸ αἰώνιον τοῦ Σωτῆρος Εὐαγγέλιον.

Ἐν τῷ Οἴκῳ, ἐν τῷ Σχολεῖῳ καὶ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, διὰ τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, ἰδού ποῦ καὶ πῶς μορφοῦνται οἱ ὑγιεῖς χαρακτήρες καὶ οἱ ἄνθρωποι τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ καθήκοντος.

Χρειάζεται ἀγὼν ὅμως, χρειάζεται πάλῃ μετὰ τὰ πάθη καὶ τὰς κακὰς κλίσεις, μετὰ τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς προλήψεις· καὶ μάλιστα ἀγὼν διηνεκής καὶ καθημερινός, πάλῃ μακρὰ καὶ ἰσχυρὰ· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος καὶ νικήσας καὶ θριαμβεύσας, οὕτως στεφάνοῦται.

Ἡ πάλῃ τοῦ Θεοῦ μετὰ τοῦ Ἰακώβ, ἡ ἀναγραφομένη ἐν τῇ Π. Διαθήκῃ (Γενεσ. λβ' 24—30), συμβολίζει εἰκονικῶς τὴν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ πάλῃν τοῦ ἀγαθοῦ πρὸς τὸ κακόν.

Ὁ θριαμβεύσας διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ Θεοῦ κατὰ τῶν κακῶν κλίσεων του καὶ τῶν ἐλαττωμάτων του δύναται νὰ εἴπῃ: «Ὡς ὁ Θεός μετὰ τοῦ Ἰακώβ, οὕτως ἐπάλαισα μετὰ τὴν συνείδησίν μου καὶ ἰσχυρὰ καὶ ἐνίκησα!»

Ἄλλοίμονον ὅμως εἰς τὰ ἄτομα καὶ τὰ ἔθνη τὰ γηράσκοντα καὶ ἐγχνονίζοντα ἐν τῇ κακίᾳ!

Ὁ νέος ὅστις ἀφῆκε νὰ παρῆλθῃ τὸ 20ον ἔτος χωρὶς νὰ μορφώσῃ χαρακτήρα